

Nenadna smrt. Zdravnik pomožne postaje »Igea« je bil včeraj zgodaj jutraj nenadoma poklican v hišo št. 30 v ul. sv. Frančiška Asiškega k 82 letni Luciji Brucknerjevi. Ko je prišel na lice mesta, ni mogel storiti drugega, kot ugotoviti starkino smrt.

Slabo jima je postalo. 22 letni Silviji Hillebrandovi, stanujoči v ul. Valdirivo št. 42, je nenadoma postalo slabo. Zdravnik zdravniške postaje je bil podal prvo pomoč. — 53 letni Viktorijo Salitzovo, stanujočo v ul. Madonnina št. 43, je zadela ista nesreča. Poklicani zdravnik jo je dal prepeljati v bolnišnico.

Konj je brčnil krošnjarija Dominika G., rodom iz Dubrovnika in stanujočega na Acquedotto št. 37. Prišel je na zdravniško postajo, kjer so ga obvezali.

Pes je ugriznil 35 letnega Ermenegilda Zifferja, stanujočega v ul. Sanità št. 2. Zdravnik zdravniške postaje mu je izpral rano in jo zalepil.

Opalil se je s parom 36 letni mehanik Viktor Gradčević, stanujoči v ul. Remota št. 4, na levi roki in je prišel na pomožno postajo »Igea«, kjer so mu dali primerne obkladke.

Razne politične vesti.

Boji za predmostje Zurawno. O boji za predmostje Zurawno poroča »Magyarország«: Ruske sile, ki so se pretekli teden pojavile na levem bregu Dnjestra, so izvršile kakor znano, močan pritisk na naše postojanke pri Zurawnu. Vendar pa se je našim četam posrečilo ustaviti ruski napad in predmostje, ki nam ga je sovrznik iztrgal za nekaj časa, zopet dobiti nazaj. Boj za predmostje se je razvil v petek ponoči in je bil strašen. Rusi so namerjali na naše, onstrani brega Dnjestra se nahajajoče strelske järke neprestano koncentrirati ogenj in pošiljali posebno proti Zurawnu močne kolone v boj. Bilo je očito, da so na obeh straneh nišine pri predmostju pričele prodirati močne ruske sile, vsled česar smo se odločili, da se jim postavimo v bran onstran brega. O polnoči so se naše čete, ne da bi bile nadlegovane od Rusov, ki se jim je sicer posrečilo adreti v našo desno postojanko, vrnil čez reko. Spravile so na varno vse baterije in vsaka četa je zasledila takoj odkazano ji mesto. Tamkaj smo čakali na ruski napad, ki se je pričel jutraj. Drugo stran brega smo držali neprestano pod ognjem. Kroglice so strahovito eksplodirale in v tem močnem topovskem ognju in ognju streljnih pušk so skušale ruske kolone prekorati reko. Videti je bilo dobro, kako so Rusi držali male vrečice s peskom pred glavami, skočili tako k obrežju, se tamkaj vrgli na tla in se hitro zakopali. Od tam so neprestano streljali na naše järke, dočim so drugi skušali priti na malih splavih čez reko. V naskok so prešli Rusi v šestih vrstah. Dohod na drugo stran predmostja so držali v polkrogu z 200 metri premera, neprestano pod ognjem. Zemlja se je kar penila od strašnih epsozov. Vrh tega je bila površina mostu neprestano pod ognjem obojestranskih streljnih pušk. Sredi tega ognja je izvršila prva ruska vrsta naskok z vpitjem in hurai-klici in proti polnoči že ni bilo na mostu meter širokega mesta, kjer ne bi ležali kupi ruskih trupel. Nekatere ruske vrste so se tudi prestrašeno vrnile. Kljub vsem izgubam so se valile neprestano nove ruse mase pred predmostje in z onostranske brega so odhajali neprestano novi splavi, kakor da bi bile ruske mase naravnost neizčrpane. Veliki boj je trajal do večera. Nato so se naše čete umaknile v določene postojanke. Most sam in del tostranskega brega so zasedli Rusi, ki pa se potem niso upali prodirati naprej, ker so porabili že vse rezerve. Naše čete nasprotno niso izgubile na akcijski sposobnosti in ko so dobile potem ojačenja, so prešle še isto noč v napad. Posrečilo se jim je obkoliti most z dveh strani, vreči močne oddelke onstran brega in tako osvojiti nazaj vse tekmo dneva izgubljene važne postojanke.

V nekem pismu iz Koda razpravlja »Berliner Tageblatt« o tem razmerju Danske napram Nemčiji ter pravi, da je nekaj razloga za resno skrb. Doslej je sicer Danska ostala nevtralna, ker je bila Nemčija tako srečna, da je imela kot poslanika v Kodanju enega svojih najboljših diplomatov, grofa Brockdorfa. Ali »Berliner Tageblatt« dela skrb neki notranji politični dogodek v Danski, ki bi bil v času miru evropska senzacija prvega reda. Kakor znano je prišlo v Danski do izpremembe ustave, ki je prinesla deželni najsvobodnejši in najdemokratskejši ustavo vseh monarhij z najomejeno volilno pravico za ženske in popolnim potisnitvijo plemstva in veleposlasti. Zdi se, da ta izprememba ustave postavi vse razmere v Danski na izpremenjeno podlago. Nova ustava prinaša seboj tudi nove volitve, ki bržkone zrušijo sedanje ministrstvo Zahle, ki je slučajno sestavljala in pristašev povsem male stranke. Že danes je najmočnejša stranka socialna demokracija, ki pride po novih volitvah še ojačena v zbornico, ki pa bržkone zopet odkloni vstop v vlado. Tako je gotovo, da pride na vlado druga močna stranka takozvana »levica«. Vodja te stranke in prihodnji šef kabineta.

kor vsi nevtraleci je tudi Danska oborožena, je že skozi mesece efektivno mobilizirana, dežela je polna okopov. To samo za se, še nič ne pomenja, kakor dokazuje nujna politika zadnjih deset mesecev. Več pažnje zasluži grožnja Anglije — za katero so bile danske mine v Oeresmundu in Beltenu v neprijetno iznenadjenje — da prepove uvoz oglja v Dansko. To treba upoštevati pri deželi, ki ne producira niti ene tone oglja in ki nima rezervnih zalog. Oglje je že danes v Kodanju najredkejši artikel. Nemški uvoz je zaprt, pak treba računati s tem, da bo Danska napram Angliji odjenljiveja. Iz vseh teh razlogov priporoča »Berliner Tageblatt« na koncu svojega članka, naj se dajo Danski nekatere gospodarske koncesije ter pravi: »Nekoliko tisočev ton cenenejšega nemškega oglja bi moglo sedaj bolj delovati, nego mnoge tone informativnih spisov, ki tako bogato odhajajo v Dansko.«

Belgija.

Vsekakor med najvažnejše dežele, preko kojih so prešli prvi valovi svetovne vojne, spada kraljevina Belgija. Povodom onih burnih dogodkov lanskega leta se je svet izključno bavil z vojnimi operacijami v onih krajih, tako da ni imel niti časa, da bi se poglobljeval v razmerja, ki se tamkaj razvijajo. Sedaj ko so se tamkaj razburkani valovi vojne nekoliko pomirili, ko se je nebo po nevihtih nekoliko razvedrilo, bo primerno, da naše občinstvo poglobljeje seznanimo z belgijskimi razmerami v splošnem, da mu bodo na ta način razumljivejši dogodki, ki so se razvili tamkaj za časa vojnih operacij.

Nima pomena tajiti: ta svetovna vojna, ki je v mnogem radikalno izpremenila našega doseganja življenja, ki ima globok vpliv na našo psiho ter je s temelja preobrazila nekatere do sedaj globoko ukoreninjene pojme o moralnih načelih in o življenjskih razmerah — ta vojna ima tudi svoje dobre strani. Razkrila je namreč mnoge tajne ter dovedla posamezne narode v Evropi do poglobljene medsebojne spoznavanja. V tej relativno kratki dobi so se geografija, sociologija, rastlinoznanstvo, politična ekonomija, zgodovina itd. bolj razvile nego za en cel vek miru.

Belgija se prvič v zgodovini omenja v znamenitih vojnih popisih Julija Cesarja pod naslovom: »De bello Gallico«. Veliki rimski vojskovodja je s svojimi legijami prvič prodril v one dežele, ki jih nazivljamo »Gallia belgica«. Ob onem času se je delo belgijsko prebivalstvo v dva dela, namreč v Kelte in Germane. Teh dvoje plemen se je vzajemno borilo proti rimski sili: ker se pa njih vojna organizacija in njih orožje nikakor nista mogla meriti z izurjenimi in v vojni utrjenimi rimskimi vojskami, morali so naposled podleči ter so se s časom prilagodili rimski kulturi in rimskim običajem.

V poznejših vekih je Belgija podlegla Franciji, toda narodnostne razmere in običaji so ostali neizpremenjeni. Potomci romaniziranih Keltovaloni še do današnjega dne zavzemajo severni del, med tem ko zavzemajo Flanci, potomci starih deželanov in priseljenih Frankov, južni del Belgije.

Ko je kasneje frankovska država razpadla v današnjo Francijo in Nemčijo, so Belgijo razdelili ter je en del pripadel eni, drugi del pa drugi državi.

Po smrti Karla Smelega je pripadla Belgija po ženinem dogovoru kroni Habsburžanov ter se pojavila takrat v zgodovini pod imenom Avstrijske Nizozemske. To je trajalo do francoske revolucije. V tem času je Belgija ponovno pripadla Franciji, dokler se napoln na današnjem kongresu l. 1815. ne osvobodila tujega jarma ter postane samostojna država.

Do konca 18. stoletja je obdržala Belgija fevdalni sistem ter je bila razdeljena v grofije in vojvodine. Za časa francoske uprave je bila razdeljena v departemente ter je to razdelitev obdržala do danes.

Značilno je, da se v Belgiji vkljub tolikšnim izpremembam v načinu uprave

narodnostne razmere niso mnogo izpremenile. Ta dežela šteje danes preko 6 milijonov prebivalcev, izmed katerih pripada 29,55% nemškemu, 45% pa francoskemu plemenu. Po tem se torej vidi, da v Belgiji ne živi edinstvena narodna celina, ki bi imela poseben značaj, temveč je to zmes, ki se je razvila pod silo razmer sedaj pod vplivom ene in potem zopet pod vplivom druge narodnosti. Dejstvo, da simpatizira večji del Belgijcev z Francosko, je pripisati največ francoski kulturi, ki je za časa okupacije teh dežel bolj delovala nego nemška in to iz razlogov razvitejših prometnih sredstev med Francijo in Belgijo. Med tem govori en cel milijon prebivalcev, in to pred vsem v inteligentnejših krogih, obdava jezika. Flanci, torej južni Belgijci, se bavijo večinoma s poljedelstvom ter zaoštrajo v kulturi za Valoni, ki se bavijo pretežno z industrijo, trgovino in pomorstvom. Tu treba poudariti dejstvo, da je Belgija napram svojemu prostoru najobljudejša dežela v Evropi, ker pride na kvadraten kilometer nad 200 prebivalcev. V spodnji Belgiji je prebivalstvo tako na gosto naseljeno, da živi na kvadratem kilometru okrog 275 prebivalcev. Dasi je ta kraj prilično industrijalno razvit, se opaja v nižjih slojih ljudstva vendar velika beda radi prekomerne gostote prebivalstva.

Karakteristično je pri Belgijcih to, da tudi vkljub tesnemu prostoru, ki jim čisto ne nudi dovoljnih sredstev za ekzistenco, vendar raje prenašajo bedo, nego pa da bi se selili v tujino. Toliko je razvita pri njih ljubav in udanost do rodne grude!

V glavnem je Belgija industrijalna dežela. Z obrtjo se bavi okrog 40 odstotkov vsega prebivalstva, dočim se bavi s poljedelstvom samo tretjina prebivalcev. Pretežno je razvita tekstilna industrija, ki se od pamtikeva goji zlasti v severnem delu Belgije. Se za rimske dobe je ta industrija cvetela ter jo omenja tudi Julij Cezar v svojem že citiranem vojnem popisu: »De bello Gallico«. In skozi cele veke je ta industrija prosperovala tako, da se ni bala nikakršne konkurence in celo niti tedaj ni klonila, ko se je ob začetku 19. stoletja mnogo bogatih industrijalcev izselilo v Francijo, Anglijo in Nemčijo, kjer so osnovali potem velika industrijalna podjetja, ki se danes cveto. V Belgiji se obdeluje ponajveč bombažovo, plateno in sukneno blago. Ohranilo se je tamkaj še staro konservativno obdelovanje blaga, tako da imajo belgijski izdelki trajno vrednost, dočim se je na Angleskem začela par desetletij sem kakovost tekstilne produkcije kvariti in slabšati ter je izgubila tako dobri sloves, ki ga je nekdanj uživala v industrijalnem svetu.

Tudi še danes, vkljub tolikemu splošnemu napredku v industriji, je v Belgiji na glasu kovinarska obrt. Ta obrt se je tiralala še pred rimskim invazijem ter je dobro prosperovala. Celo sami Rimljani so se, kakor prica sam Cezar, v tem oziru mnogo naučili od Belgijcev.

Zlasti severna Belgija je bogata na raznovrstnih rudah. Plemenitih kovin, zlata, srebra in platina v obče ni, zato pa je dosti premoga in železa. V celi Belgiji je do 150 premoških kopov z zelo dobrim premoškom, ki ga izvažajo v inozemstvo. Pri tem se najde v Ardenskem pogorju običajni rudnikovi za železo. Ti dve vrsti rud tvorita glavni temelj kovinarske obrti v Belgiji. Razen tega se dobiva poleg glavnih rudnikov za železo dosti cinka in svineca. Zlasti v zadnjih časih se je razvila velika industrija s cinkom in svincem, ki se ponajveč izvažajo v Ameriko in v druge dele sveta. Razen omenjenih rud je Belgija bogata na izvrstnem stavbnem kamnu in mramorju, od katerega dobiva na leto do 40 milijonov kron.

Razne vesti.

Vojna služba živali. Razven pisemskih golobov in sanitetnih psov, ki služijo skoro v vseh armadah, so morale v sedanji svetovni vojni tudi druge živali zamenjati svoje mirovno delo z vojno službo. Kot največja žival pomaga Hagenbeskov slon nemškemu vojakom pri delih v gozdu. Italijani in Avstrijci se poslužujejo mežgov za transportiranje gorskih topov po alpah. Sanitetni psi so na Rusko-Poljskem izledili ranjence celo pod meter globoko snežno odejo. V belgijski armadi rabijo pse za prevažanje streljnih pušk, pri nekaterih avstrijskih polkih pa za

prevažanje pavk. Mačke, takozvane »kraljeve skladišne mačke«, so v nemški armadi celo predpisane za krmna skladišča garnizij, da preženo po zalozah se nahajajoče podgane in miši. Izdani ste bili za prehrano vsake take mačke celo dve mark mesečno. V francoski armadi jih Turkoši nosijo s seboj v telečnjaku; kajti po starem egipčanskem praznovanju prinaša o mačke kot »svete živali« na vojni srečo. V angleski mornarici jemljejo bele miši v podmorske čolne. Znano je, da so se pri prejšnjih poizkusnih voznjah čisto dogodile nesreče radi prehoda škodljivih plinov v prostore za mostvo. Bele miši so zelo občutljive proti takemu poslabšanju ozračja in začno na lahko cviliti, čeprav pride v zrak tudi samo majhna množina škodljivih plinov.

Blivo i v italijanski armadi. Iz Ženeve poročajo: Pariški listi pripovedujejo, da Italijani uporabljajo v obmejnih bojih poludive bivole iz rimske Campagne. »Corriere della Sera« je poročal, da so žične zapreke na Monte Coradu bile velikanska ovira za italijanske čete. Zato so izpustili 500 bivolov, a za njimi so streljali s topovi. Vsled groma topov podivjane živali so se zaletale proti žičnim pregradam in so jih predle.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ulica G. Rossini št. 12, vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

Fratelli Rauber

Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente)

Zaloga ustrojenih kož

Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specialiteta potrebščin za sedlarje.

Zaloga tu in inozemskih vin, spirita, likerjev in razprodaia na drobno in debelo

Jakob Perhanc

Trst, Via delle Acque št. 6

(Nasproti Caffè Centrale).

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjavac. Izdelki l. vrste, došli iz dotičnih kraljev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošila se po povzetju. Ceniki na zahtev in franco.

Razprodaja od pol litra naprej.

Umetno-fotografski atelje

Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilifje) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede, posnetke notranjost lokalov, poročanstvo plosče za vsakovrst. spomenike. POSEBNOST: POVEČANJE !!! VSAKE FOTOGRAFIJE !!! Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42

IGNAZIO POTOCNIG TRST

ulica Riborgo št. 28, vogal ul. Beccherie

Velika zaloga oblek za moške in dečke. Specialiteta: suknje, alpagas, modre in črne. Otroške obleke od K 3 naprej. Modre in rumene delavske obleke. Spodnje srajce in srajce vseh vrst. Velika zaloga blaga na meter ali obleke po meri, ki se izvršujejo najtelegantneje in najsolidneje po najprimernejših cenah. Izbera blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

Knjigovodja

sposoben, zmožen bilance in vojaštine prost se išče za trgovino z vinom na debelo na Reki. — Pogoji: popoln korespondent v hrvaškem in nemškem jeziku in hiter računar. — Prositelji, če morete absolutno lake visoke trgovske bole, naj dopoljšajo ponudbo s priloženimi pispisi sprideval in zahtevami plače po: W. N. 6679 na Rudolf Mosse Dunaj I, Seilerstätte 2. : :

Zaloga dalmatinskega vina

lastnega pridelka iz Jesenic pri Omišu

Filip Ivanišević

ulica Torre bianca 18, Telefon 14-05

Prodaja na drobno in na debelo.

Gostina-kaffet v ul. Nuova št. 9, v kateri toči svoja vina prve vrste.

Hermangild Trocca

TRST, ulica Barriera vecchia 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

Venci iz porcelane in bisero, vezanih z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napis. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Prva tržišna tovarna

brusnih kamnov, smirka in „corundum“

G. Pilotti-Trst

Pisarna: Riva Pescatori 14, Tel. 15-25

Emilia Ceregato

Trst Campo S. Giacomo 2

Priporoča cenjen. občinstvu svojo

trgovino pisarniških in

soljskih potrebščin

Prodaja razglednic in igrač vseh vrst, prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

JOSIP STRUCKEL

Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina

Nov prihod volnenega blaga za moške, in ženske, zeфир, batist in perlija svilu za jopice. — Svilenina in okrasni zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce modrici. Vezanine in drobnarije, preproge, zavese, trliž po izjemno nizkih cenah.

Točne ure prodaja

Emilio Müller

najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu, ulica S. Antonio (vogal ulice S. Nicolò)

Velika izbira

veržic, zlatih, srebrnih, kakor tudi stenskih ur vsake vrste i. t. d.

Ustanovljena l. 1899.

Hranilne vioge

sprejema od vsakega tudi če ni ud zadrage, in jih obre- 4 1/2 % večje zneske po dostuje po 10 g. gotovu. Trgovcem otvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Vlaga se lahko po eno krono.

Poslovanje: Pošto-brailnični račun 75.679. TELEFON 16-04.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco št. 2, I. nadst.

POSLOVANJE VLOG na tekočnem in biro-računu po dogovoru.

URADNE URE: od 9 do 12, pop. in od 2, do 5 pop.

Posojila

daje na osebn kredit in na zastavo proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

Priporoča male hranilne skrinjice, ki so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje)

KUPEJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pis.na, prioritetne, delnice, srečke itd.

VALUTE IN DEVIZE.

PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih

SAFE - DEPOSITS. PROMESE. Brzljavi: JADRANSKA.

MENJALNICA

VLOGE NA KNJIZICE

4 %

od dneva vloge do dneva vziaga. Rentni davek plačuje banka iz svojega.

OBRESTOVANJE VLOG na tekočnem in biro-računu po dogovoru.

URADNE URE: od 9 do 12, pop. in od 2, do 5 pop.

FILIJALKE: DUBROVNIK KOTOR LJUBLJANA METKOVIĆ OPATIJA SPLIT ŠIBENIK ZADAR

AKREDITIVNI ČEKI IN KAZNICE NA VSA TU-INOZEMSKA TRŽIŠČA.

Živahna zveza z AMERIKO.

REMBOURSNI KREDITI.

PRODAJA SREČK RAZREDNE LOTERIJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje.

Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zvebanja srečk itd. brezplačno.

STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI Krediti proti dokumentom ukrcanja.

BORZNA NAROČILA. INKASO.

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

ESKOMPT MENIC